

19:01 18:03

על חמס"ו תשפ"ו

לפרשת השבוע

כיפור

הלימוד בגיליון מוקדש.....

אלף בת ele

ניתן להקדיש ללא עלות את הגיליון

אשרי אדם מצא חכמה
ואדם יפיק רבונה
משלי ג, יג

דבר תורה על הפרשה

ערב יום הכיפורים

טבילה

מנהג יפה לגברים, לטבול בערב יום הכיפורים במקוה טהרה. ומרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל בערוב ימיו, אף על פי שהיה חלש והדבר היה קשה עליו, היה טורח ונוסע למקוה טהרה (בביתו של הרה"ג אליהו שטרית שליט"א) וטובל שם בערב יום הכיפורים.

סעודה מפסקת

בסעודה המפסקת, יש נוהגים לטבול את פרוסת הלחם בדבש או סוכר. ומכל מקום הנכון הוא שיניחו גם מלח על השלחן.

הדלקת הנרות

מצוה להדליק נרות לכבוד יום הכיפורים. ויש לברך לפני ההדלקה, "אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של יום הכיפורים". ולאחר ההדלקה, לאחר שהאשה תחלוץ נעליים, תברך ברכת "שהחיינו", כי אז היא מקבלת עליה את קדושת יום הכיפורים. אבל לא תברך מיד עם ההדלקה "שהחיינו", כי אז לא תוכל להדליק את הנרות, שהרי כבר קבלה עליה את קדושת יום הכיפורים.

בגדים נאים ומפה על השלחן

מצוה ללבוש בגדים נאים ביום הכיפורים. וגם מי שנמצא בביתו לבדו, ילבש בגדים נאים, כמו שנוהגים בשבת. שכן מבואר בגמרא (שבת קיט.) שצוה ה' יתברך לכבד את יום הכיפורים בבגד נקי ונאה. וכתב מרן הבית יוסף (סימן תרי), בשם המרדכי, שפורשים מפה על השלחן ביום הכיפורים כמו בשבת. והמקובלים שיבחו את המנהג הזה, וכתבו שיש להניח על גבי השלחן ספרי קודש. וכן כתב מרן זצ"ל. (שם עמוד רס).

תרפ"א - תשע"ד 1920-2013

מה אומרים על העלון ?
נשמח לשמוע - 0506255911
elial@eca.gov.il

"כי ביום הזה יכפר עליכם"

"יום הכפורים אינו מכפר אלא על השבים המאמינים בכפרתו אבל המבעט בו ומחשב בליבו מה מועיל לי יום כיפור זה אינו מכפר לו. (רמ"א סי' תר"ז) ומפטיר ביונה שמדבר מן התשובה, ועוד שאין יכולין לברוח מן הש"י. וכוונתם כי האדם חושב כמה פעמים לייאש את עצמו שאין יכול לתקן בשום אופן וע"כ יתנהג תמיד באופן אחד, ואם יגזור עליו הקב"ה למות ימות, אבל טעות הוא שסוף דבר יהי כל מה שהקב"ה רוצה מנפשו שיתקן מוכרח הוא לתקן ויבוא עוד פעם ופעמיים לעוה"ז, ובעל כורחו יוכרח לתקן, וא"כ למה לו כל העמל למות ולסבול חיבוט הקבר ושאר צרות ולחזור עוד הפעם, וראיה מיונה (הנביא) שהקב"ה רצה מאתו שילך וינבא והוא מיאן בזה ונס לים מקום שלא ישרה עליו עוד השכינה לנביאות כידוע, וראינו שנטבע בים ונבלע בדג והי' שם במעיו כמה ימים, ולפי הנראה בוודאי לא יוכל להתקיים דברי הש"י, ומ"מ ראינו שסוף דבר היה שרצון הש"י נתקיים, וילך וינבא, כן הוא האדם בענייניו וזהו שאמרו באבות ואל יבטיחך יצרן שהשאל בית מנוס לך שעל כרחך אתה נוצר וכו'. [שער הציון סי' תרכ"ב ס"ק ו']

תזכו לשנים רבות נעימות וטובות.

מותר לדבר בבית הכנסת
רק עם ה' יתברך

בן ברטה ועלמה

העלון מוקדש לעילוי נשמת

זיסים אלכס

אליהו שלם בן מזל

שושנה בת ויקטוריה

זוהרה בת רחל

איציק הרוש

רפי גולן

ר' רחמים רובין

ברטה בת מרים

לאה חכמן בת מרים

יעקב אסטרוב בן זהבה

שלמה בן שושנה

אברהם בן שושנה

יִלְדֵי הַשָּׁבָת יְלָדִים יְקָרִים!

הסיפור

בערב יום כיפור נאספו כל חסידיו של הרב משה לייב מססוב לתפילת כל נדרי, והרב איננו. הנוהג היה שאם הרב אינו מגיע – מתפללים בלעדיו, וכך עשו. באמצע התפילה נכנס הרב לבית הכנסת. החסידים ביררו את סיבת האיחור, ונודע להם שבדרכו לבית הכנסת שמע ר' משה לייב קול תינוק בוכה מאוד. נכנס הרב אל הבית ומצא פעוט שהושאר לבדו כי אמו הלכה לבית הכנסת. ריחם הרב על הילד, דיבר אתו, הרגיע ושיחק עמו – עד שנרדם. רק אז הלך הרב לתפילת כל נדרי.

על הסיפור

תפילת כל נדרי פותחת את תפילות יום הכיפורים ונחשבת אחת התפילות החשובות ביותר. לכן חברי הקהילה – בהם אמו של התינוק והמטפלים בחולים – עושים כל מאמץ כדי להגיע לתפילה ולזכות להתפלל עם הרבי. אבל הרבי בסיפור מעמיד מול התפילה את הרגישות לילד בוכה או לחולים, ובכך מאותת לחסידיו שאין לאבד את קנה המידה הנכון ואין להעדיף תפילה – ואפילו תפילת כל נדרי – על הרגישות לבני אדם, לילדים ולחולים.

יום כיפור הוא סמל לקשר שבין אדם למקום (בין האדם לאלוהיו). אולם כבר הדגישו חכמים, מאז ימי ישעיהו הנביא (ישעיהו נח ה-ו) והמשנה (יומא פרק ח משנה ט), שאין מקום וערך לחזרה בתשובה ביום הכיפורים בלי לנסות ולפתור את הבעיות שבין אדם לחברו. לסיפור זה גרסאות נוספות המעמידות את ההקשבה לילד בוכה, לחולים ולחלשים, מול מצוות לימוד תורה או מצוות אחרות. סיפורים אלה מעבירים מסר משותף: הרגישות למצוקות האחר גוברת תמיד על קיום המצוות האחרות.

בואו תראו איזה פלא שהיה השבוע הזה באומות המאוחדת (או"ם), כל העולם כבר התכוון שמכריזים (על מדינה פלסטינאית ח"ו), וכבר מתכוננים פה, מי יודע מה יהיה, מה לא יהיה. אם היו נותנים אפילו לראש ממשלת ישראל, לא היה מדבר כמו שדיבר אותו גוי. אח"כ הוא התחרט על מה שדיבר. כי זה לא הוא דיבר, הרי לב מלכים ושרים ביד השם [עוד אמר את זה הרב בחיין]

בוא תראה, כשהקב"ה אוהב את ישראל, מי יודע אילו אנשים עשו תשובה ברגע האחרון ואמרו סליחות יותר בכוונה – הכול מתהפך, כל העולם זה כלום! זה הכול תוצאות! אנחנו צריכים לדעת – העולם הקטן של יהודי אחד, וכל שכן עוד יהודי, ועוד יהודי, מפוצץ את העולם הגדול ומכשיר אותו לקבל אור של הקב"ה, ועושה את העולם ליותר טוב.

אנחנו נמצאים לפני שנה שהיא קובעת את הגאולה. בואו אחי, בואו רעי, כל אחד ישנס מותניו להחזיר עטרה ליושנה, עטרת התורה, להרים את קרן התורה, ללמוד תורה, לקיים מצוות, להתפלל בכוונה, לבקש רחמים מהשם. והשם ירחם עלינו ויחמול על ארצו, וישלח גואל צדק במהרה בימינו, אמון כן יהי רצון.

רבי נפתלי הירצקא מראצפערט

נפטר בשנת תרנ"ח הרה"ק רבי נפתלי הירצקא בהג"ר יעקב פרץ זילברמאן מראצפערט. ישב בתענית משבת לשבת ולא אכל כלום מעת סעודה שלישית בשבת עד לשבת הבאה, ובשבת כשהיה מפסיק מתעניתו לא היה אוכל חלה מיד, אלא לקח שני תפוחי אדמה והיה טובלם בקופסת הטבק שלו וכך אכלם, כדי שלא יאכלם בתאבון גדול.

"כל אדם המענג את השבת, יינתנו לו כל משאלות ליבו".

מסע אל מנהיג

וידי' - הרמב"ם כתב שעיקר יו"כ הוא תשובה וידי' . כאשר אדם אומר את הוידוי ביו"כ הרגיל והארוך יתבונן בכל מילה ומילה ובכל עבירה ועבירה ושאל את עצמו עשיתי או לא עשיתי. אם עשיתי- יתודה. אם לא עשיתי- אולי חבר שלי עשה וכל ישראל ערבים זל"ז. ואם לא עשיתי בגלגול זה, אולי עשיתי בגלגול אחר. ואם אדם זוכר חטא מסוים יש להזכיר אותו בלחש. בוידי' יש לעמוד, גם בוידי' של חזרת הש"ץ עומדים ומתוודים עם הש"צ \ עיין סי' תר"ז סעי' ג' ולחוננים עליו ובשו"ע הרב סעיף ח'./

למרות שאנו מתוודים במנחה בערב יו"כ יש אומרים שתתוודה שוב אחרי סעודה מפסקת לפני כל נדרי ויש אומרים בתפילה זכה. האם בזמן קצר כזה בין מנחה לסעודה צריך להתוודות שוב? על מה? כן לפעמים היצה"ר מביא מחשבות איסור בחמש דקות האחרונות, ולכן יזהר האדם ויטהר מחשבותיו ורעיוניו בערב יו"כ הקדוש.

מעשה שהיה

באמצע מלחמת יום כיפור, במוצאי שבת אחת, זכיתי להופיע בפני חיילים. זה היה ערב לא ייאמן. היו שם אלפי חיילים. איזו רוממות רוח! "עד לב השמים"... כולנו שפכנו את שיחנו לפני השם. התפללנו על גאולת ישראל מעומק עמקי לב. אחרי ההופעה נשארה קבוצה של קצינים. הם ביקשו שאשב איתם עוד קצת. והנה מתקרב אליי קצין אחד ומבקש – בעיניים דומעות – לספר על עצמו: "אני חבר קיבוץ של 'השומר הצעיר', יהודי חילוני, באמת ובאהבה. לא רק שלא האמנתי באלוקים. האמנתי באמונה שלמה שאין אלוקים. הייתי חוזר ומשנן לילדים שלי: 'כולם שווים. אין שום הבדל בין העם היהודי לכל העמים. ירושלים היא בדיוק כמו ניו יורק או טוקיו'. אמרתי להם שהדתיים חיים בעולם של שקרים והבלים. כשהמלחמה התחילה מצאתי את עצמי לוחם לצדו של קצין אחר, דתי. גם הוא חבר קיבוץ – קיבוץ דתי, כמובן. הוא היה בחור נחמד, אבל דבר אחד הפריע לי: מהרגע שהחלו הקרבות הוא צעק כל הזמן בקולי קולות 'שמע ישראל, השם אלוקינו, השם אחד!' אמרתי לו כמה פעמים: 'תסלח לי, אבל הצעקות שלך מעצבנות אותי. אני יודע שאתה מאמין באלוקים, ואני שמח שאתה יהודי דתי. אבל אין לי כוח לשמוע את זה כל הזמן. אתה מבין? אתה יודע שאני חילוני. אז תעשה לי טובה ותפסיק את הצעקות האלה של 'השם אחד!'. אבל הוא אמר: 'תילחם אתה בדרך שלך, אני אלחם בדרך שלי'. לבסוף, מה לעשות, התרגלתי: כל היום – 'שמע ישראל... השם אחד, השם אחד'. לפני יומיים, ביום חמישי לפנות בוקר, הקרבות התחדשו. ציפיתי לשמוע לידי שוב את קריאת 'שמע ישראל', אבל לא שמעתי כלום. הסתכלתי סביבי והנה אני רואה את חברי שוכב לא רחוק. התקרבתי אליו – הוא היה פצוע וכבר איבד דם רב. נותרו לו רק כמה דקות לחיות. ופתאום... פתאום הבנתי כמה הבחור הזה יקר לי! נפלתי לידו, לקחתי את ידו ואמרתי: 'אין לך מושג כמה אני אוהב אותך! אני מתחנן לפניך: תן לי למות במקומך!' בכיתי כפי שלא בכיתי מעולם. אמרתי לו: 'תגיד לי, מה אני יכול לעשות בשבילך?' הוא כבר בקושי נשם. ולדבר היה לו קשה. קרבותי את אוזני לפיו... והוא אמר: תישבע לי שתצעק 'השם אחד' במקומי". געוואלד, איך הקצין בכה! הוא אמר: "זה כל כך מוזר. לפני כן ממש לא האמנתי באלוקים. אבל באותו הרגע אלוקים פתח לפני כל שערי שמים! ממש ראיתי שיש אלוקים! היה לי ברור שהשם אחד. ראיתי במו עיניי שאנחנו עם קדוש ומקודש! ואמרתי לחברי הגוסס: 'אני נשבע לך! אני נשבע לך שאצעק 'שמע ישראל' במקומך! אני וילדיי ונכדיי עד סוף הדורות נצעק במקומך 'השם אחד! השם אחד! השם אחד!' סיים הקצין את סיפורו: "ביקשתי שיתנו לי להגיע הביתה ליום אחד כדי לקיים את השבועה שלי. הייתי חייב לבוא ולבקש סליחה מהילדים שלי, לומר להם שטעיתי – יש אלוקים בעולם! אנחנו עם קדוש ומקודש!" (מתוך סיפורי נשמה – סגולה, הרב קרליבר)

נהג מונית נפטר ומגיע לגן עדן, המלאך גבריאל מקבל את פניו. המלאך גבריאל מעיין בתיק של נהג המונית, נותן לו חליפה יפה, מקל טיולים מזהב ושולח אותו לגור בוילה יפיפייה. רבי שעומד אחריו בתור מסתכל על התהליך בעניין. הגיע תור הרבי, המלאך גבריאל מעיין בתיק שלו, מקמט קצת את המצח ואומר: "בסדר אפשר לתת לך להיכנס". המלאך נותן לו גלימה פשוטה מבד גס, מקל עלוב מעץ ושולח אותו לגור באיזה צריף מט לנפול.

אסור להסיח דעת מקדושת היום ולכך אסור במלאכה,

"מעות יזכור" ביום הכפורים מועילים גם עבור נשמת רשע גמור מרן ה"בית יוסף" בהלכות יום הכפורים, מביא בשם ספר "הרוקח", שאם מנדבין מעות יזכור לזכות אדם רשע - אינו מועיל לנשמה שלו, כי כל הסיבה שמועיל כשאחר נותן לזכותו, היות והקב"ה בוחן לבבות והוא יודע שאם הנפטר היה בחיים הוא גם היה נותן, אבל באדם רשע שלא קיים תורה ומצוות לא יועיל מה שאחרים נותנים. וכך פסקו האחרונים. אולם רבינו הקדוש פוסק שמועיל נתינת צדקה גם עבור אדם רשע גמור, כי יש אפשרות להקנות את הזכויות של המצוות לאדם אחר, כמו כל שותפות יששכר חבולון. ומוסיף רבינו, שגם הרוקח התכווין רק למי שהיה רשע במצות צדקה שאי אפשר לזכות לו בצדקה, כי אין קטיגור נעשה סניגור, אבל אם היה רשע בשאר עבירות, ודאי שמועיל לתת צדקה עבורו. ורבינו מביא הוכחה לשיטתו ממעשה שהיה, וזה לשונו: "שמענו אשר ספרו בני אדם בענין רוח אחד [דיבוק] שנכנס בבתולה אחת, ואמר להם שיועיל לו לזכות נשמתו אם יתנו בעדו שמן למאור בבית הכנסת וכדומה, והנה פשיטא כי הרוח ההוא רשע היה ואמר שיועיל לו זכות החיים". [ראשון לציון - יורה דיעה, סימן רמט סעיף טז]

הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

פרשת השבוע

הלכה שמואלית

לנו הדלים, לפחות נכווין לשוב בתשובה, וכמו שאמרו במדרש תהלים, "תקעו בחודש שופר", חדשו ושפרו מעשיכם על ידי השופר. כי השופר, רומז גם על השופר שבזמן מתן תורה, כמו שכתוב בו "ויהי קול השופר הולך וחזק מאד", ולכן אסור להשיח (לדבר) בשעת תקיעות השופר, כי על אותה שעה כתוב במדרש (פר' יתרו סוף פר' כט), שהיה כל העולם שקט, חמור לא נער, סוס לא צנף, צפור לא צפצף, מלאכים לא עפו, שרפים לא אמרו קדוש, וקול השופר נשמע מסוף העולם ועד סופו. ולכן אין להשיח או להשתעל ברצון, וצריך לשבת דומיה בעת התקיעות לקיים מצות עשה לשמוע קול שופר. קחו עמכם דברים ושובו אל ה', אשרי העם יודעי תרועה ומכירים בה לשוב בתשובה.

איך מסבירים לילדים מה זה כיפור? בעוד מספר ימים, כולנו נעמוד בפני יום החתימה המכריע שלנו, וננסה לנצל אותו בצורה הראויה ביותר. לרבים מאיתנו יש ילדים, ומסתבר שגם להם, יש חלק ביום הזה. אז איך מסבירים להם את מהות היום החשוב הזה, ובכלל חגים? חגית אמאייב מסבירה - בימים המהותיים האלה, עיקר העבודה שלנו היא להכניס אל הלב ולהפנים את העוצמה והחשיבות של הימים האלה בחייו של היהודי. זה זמן שלו יכולנו לראות אותו בעין גשמית, היה נפחד ונרעד כל לב. אז כיצד נוכל להשריש ולהנחיל את חשיבותם לעצמנו, כמו גם לילדינו? להלן מספר דרכים: 1. צרו סביבה רוחנית בבית - השמיעו בבית שיעורי תורה בנושא, כאשר הילדים בסביבה. גם אם אף אחד לא ישמע מה נאמר, עצם העובדה שהילדים מבחינים בכך שההורים רואים לנכון להשמיע את הדברים, מלמד אותם שהם חשובים. 2. תהפכו אותם לשותפים פעילים בהכנות - תנו לילדים לצייר, לקשט ולעזור בהכנות לכבוד כל מועד. כאשר ילדיי מסייעים בקישוט והכנת הבית לקראת המועד, הם מתרגשים ומרגישים שותפים פעילים בקידוש המועד, מה שמוליד אצלם ציפייה דרוכה. אין דבר שנכנס ללב יותר מהשקעה בדבר והציפייה לקראתו.

פתיחה - עשין, ג לעיתים בסיפור לשון הרע עובר גם במצות עשה של (ויקרא י"ט ט"ו) "בצדק תשפוט עמיתך". כגון שראה את חבירו שאפשר לדון לכף חובה ולומר שעשה מעשה רע, או יש אפשרות לדון לכף זכות ואז לא בהכרח שחבירו עשה מעשה רע. מצוות עשה מן התורה לדון את חבירו לכף זכות, שעל ידי זה חבירו לא עשה מעשה רע. ומי שהולך ומספר לשון הרע במקום לדון לכף זכות, או מאמין ללשון הרע במקום לדון לכף זכות, עובר במצות עשה זו.

הלכות - החפץ חיים

לשון הרע

לא לקרוא בשעת תפילה וקריאת התורה

שבת שלום